

CARDUCCI, SWINBURNE, MISTRAL

Σεμνή τῆς Λύρας Εὐρωπαϊαίς τριάδα !
Στὸν Ἰταλό, στὸ Βρετανό, στὸν ἄλλο
ποῦ μὲ τῆς Προβηγίας τὴν ὁμορφάδα

τὸ τραγούδι του μέστωσε, μεγάλο·
Σ' ἐσᾶς ὁ νοῦς μου πάει, καὶ τὰ φτερά μου
δειλὰ μὲ φέρνουν πρὸς ἐσᾶς νὰ ψάλω

χαρμόσυνο σκοπὸ εἴαν κάποιον γάμου.
Τὴν ὥρα ποῦ ἡ πατρίδα μου, σὲ χρόνια
δίσεχτα περασμένα, συρτῆ χάμου,

ξάπλωσε στοῦ πολέμου τὰ κανόνια
χέρι ἀνήμπορο ἀκόμα γιὰ τὴ νίκη,
'Εσεῖς, ἀπάνου ἀπὸ τὰ καταφρόνια

κι ἀπ' τὸ σπαθὶ δισταχτικὸ στὴ θήκη,
τραγούδια τῆς προσφέρατε λατρείας·
τὰ βλογήσαν ἡ Μοῦσα, ἡ Χάρη, ἡ Δίκη.

— Πότισ' ἐσένα ὁ Μέλης τῆς Ἰωνίας,
κι ἂν ἡ λαμπρὴ Γαλλία σ' ἔχει γεννήσει !
— Τῶν ὄρθρων τῶν Ἑθνῶν κ' ἐσὸν Ἡσαΐας,

τοῦ Μπαῦρον ἡ χολὴ μὲ τὸ μεθύσι
τοῦ Σέλλεϋ !—Κ' ἐσὸν μὲ τοῦ Ὁρατίου
τὴ μαστοριά ποῦ ρύθμισες τὴ βρῦση

τοῦ στίχου σου καὶ λάμπρυνες τοῦ θείου
Ντάντε τὴ γλώσσα καὶ τοῦ Λεοπάρδη !
Κ' οἱ τρεῖς, παιδιὰ τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ ἁγίου,

κι ὁ ἕνας ποῦ ἐδῶ παλεύει ἀκόμα, ὦ βάρδοι,
κ' οἱ δύο, τῶν Ἠλυσίων οἱ ἀρασμένοι,
στοὺς τρεῖς λιβάνια οἱ στίχοι μου καὶ νάρδοι.

Περήφανος, τί σκέψη μιὰ μ' εὐφραίνει,
τῆς Λύρας εὐρωπαϊαίς τρανὴ τριάδα·
εἴαν τὴν ἀρχαία, κ' ἡ καταφρονημένη

τοὺς ὕμνους σας ἀξίζει ἡ νέα Ἑλλάδα.
'Απάνου ἀπ' τῶν πολέμων τίς γοργόνες
κι ἀπὸ τῆς Ἐρινύας τὴν ἀγριάδα

τοῦ παλατιοῦ τοῦ Λόγου νὰ οἱ κολῶνες !
Τοῦ ποιητῆ καὶ τοῦ σοφοῦ βυζάστρα,
σὲ ξανοίγω· τοὺς γαληνοὺς αἰῶνες

θαμπώνεις ποῦ ξανὰ τραβᾶς πρὸς τᾶστρα !

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ

Ἦρθανε ἀπὸ τὴ Σαλονίκη, μείνανε δυὸ τρεῖς
μέρες στὴν πόλη μας, καὶ τραβήξανε ὕστερα γιὰ
τὴν Ἠπειρο.

Ἦσυχα ἦσυχα ἦρθανε καὶ ἦσυχα ἦσυχα φύγα-
νε τὰ τιμημένα παληκάρια. Σὰν κορίτσια ντροπα-
λά. Καὶ τί ὁμορφιά ποῦ τὴν εἶχανε ἔτσι ποῦ γυρί-
ζανε στοὺς δρόμους, ἀξούριστοι, μὲ λιωμένα παπού-
τσια οἱ περσότεροι, μὲ ξεθωριασμένες, ποῦ καὶ ποῦ
καὶ ξεσκισμένες τίς στολές, μὲ τίς μπαλάσκες τους
ξεγδαρμένες, οἱ ἥρωϊκοὶ μας νέοι, οἱ πρῶτοι πολεμι-
στάδες ποῦ μᾶς ἦρθανε γιὰ λίγες μέρες στὴν πόλη
μας καὶ τὴν ὁμορφήνανε !

Πολεμήσανε λοιπὸν ποῦ λές αὐτοί, κύριε, καὶ
κακοπάθανε καὶ τὰ κορμιά τους λιγνέψανε ἀπὸ τίς
πορείες καὶ ἀπὸ τίς λογῆς στέρησες καὶ παίξανε
τὴ ζωὴ τους ἀπειρες φορές, γιὰ νὰ σοῦ φέρουνε
στὸ πιάτο τὴ Νίκη, νὰν τὴ γευτεῖς ἡ ἀφεντιά σου,
ποῦ κάθεσαι στοῦ Ζαχαράτου καὶ ρουφᾶς ἡδονικά
τὸν καφέ σου καὶ συζητᾶς, ἡ τοῦ λόγου σου ποῦ
μοῦ γυρίζεις κορδωμένος στὴν ἐδὲ Σταδίου μὲ τὰ
καλοστριμένα μουστάκια σου καὶ τὸ φρεσκοσιδερωμένο
χακί σου καὶ τίς βερνικωμένες μπότες σου — στρα-
τιώτης δὲ καὶ λόγου σου προσκολλημένος σὲ κανένα
γραφεῖο ἢ σὲ καμιὰ ὑπερεσία εἰδικὴ γιὰ νὰ μὴ χά-
σεις τὸ ραχάτι σου ἢ γιὰ νὰ μὴ μοῦ τσαλακώσεις
λίγο, μαθές, τὴν ἀκριβὴ καὶ πολύτιμη ζωούλα σου.

Μὰ δὲ σὲ ἀδικῶ, κύριε, δὲν ἀδικῶ καὶ τὸν ἐαυ-
τό μου. Ἄ δὲ σηκωνόμαστε ὅλ' οἱ ἀπόλεμοι καὶ οἱ
φυγοπόλεμοι μὲ σέβας στὸ εἶδά τους κι ἂ δὲ φωνά-
ζαμε ζήτη κι ἂ δὲ χτυπούσαμε τὰ παλαμάκια, δὲν
τὸ κάναμε ἀπὸ ἀδιαφορία μὲ ἀπὸ κάπια ντροπή,
ἀκόμα κι ἀπὸ κάπιο σάστισμα, ποῦ βλέπαμε τόσο
γλήγορα τοὺς νικητὲς ἀνάμεσό μας — πόσες μέ-
ρες περάσαμε ἀπὸ τότε ποῦ τοὺς ξεπροβοδούσαμε
γιὰ τὰ Σύνορα ; — καὶ δὲν τὸ πιστεύαμε. Ὡστόσο
ἡ ψυχὴ μας γονάτιζε στὸ διάδα τους καὶ ἡ βνωμο-
σύνη κόχλαζε μέσα μας κι ἂς μὴν ἀνέβαινε ὡς τὰ
χεῖλη.

Θὰ κοπεῖ, λένε, μετάλλιο εἰδικὸ γιὰ τοὺς πολε-
μιστάδες. Νὰ κοπεῖ καὶ νὰ δοθεῖ σὲ ὄλους, ὅσοι πο-
λεμήσανε, ἀπὸ τὸ Διάδοχο Ἰσαμε μὲ τὴν τελευταία
στρατιώτη. Καὶ νὰ ψηφιστεῖ μάλιστα καὶ νόμος με-
θαύριο ποῦ νὰν τοὺς ὑποχρεώνει νὰν τὸ φοροῦνε νύ-
χτα μέρα τὸ μετάλλιο αὐτό.

Ἄξιζει Ἰσαμε ποῦ νὰ λείψει κι ὁ τελευταῖος πο-
λεμιστὴς τοῦ 1912 ἀπὸ τὴ γῆς νὰν τονε βλέπουνε
οἱ ἔμοσθοί του καὶ νὰ τὸν τιμοῦνε ξεχωριστά.

Ἐίτανε μεγάλο τὸ 21 μας, μὰ καὶ τὸ 912 δὲν

είναι μικρό. Ἐγὼ τουλάχιστο πού εὐτύχησα νὰ γνωρίσω ἀπὸ κοντά, ἀπὸ πολὺ κοντά, ἀγωνιστὲς τοῦ 21, βλέποντας τοὺς πρώτους πού μᾶς ἤρθανε ἀπὸ τὴ Σαλονίκη καὶ τραβήξανε γιὰ τὴν Ἑπειρο, τοὺς χαιρέτησα σὰν ἰσότιμους μὲ κείνους πού εὐτύχησα στὰ παιδιάτικὰ μου χρόνια νὰ γνωρίσω ἀπὸ κοντά.

A. M. ΜΟΙΡΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΩΡΑ πού όλα πάνε καλά, καιρὸς νὰ γιατρευτροῦμε κι ἀπὸ μιὰ ἄλλη ἀρρώστια μας, πού καιροὺς καὶ χρόνια κυκλοφορεῖ στὸ αἷμα μας μέσα, καὶ μᾶς ἔχει φέρει τόσα καὶ τόσα κακά. Ἡ ἀρρώστια μας αὕτη λέγεται διπλωματίτιδα. Καιρὸς λοιπὸ νὰ πάψουμε νὰ μαστε ὄλοι διπλωμάτες καὶ νὰ θαρροῦμε πὼς καὶ τὰ πιὸ μπερδεμένα ζητήματα λύνονται ἄψε σῆσε, στὸν καφενὲ τοῦ Ζαχαράτου ἢ στὸ «Πανελλήνιο», μπροστὰ στὸ βαρυγλυκὸ ἢ σ' ἓνα ποτήρι μπύρα.

Ἀπὸ τὴ στρατηγομνία γιατρευτήκαμε πῆς, ἀφοῦ πολεμικὰ σκέδια δὲ λερῶσανε τούτη τὴ φορά, σὰν τὸ ἀλησμόνητο 97, τὰ τραπέζια τῶν καφενέδων. Τὰ πολεμικὰ δμως σκέδια ἀντικατασταθήκανε τώρα μὲ τὰ διπλωματικὰ καὶ εἶναι νὰ χάνεις τὸ μυαλό σου ἀκούγοντας μερικοὺς νὰ μοιράζονται τὴ Μακεδονία, τὴ Θράκη καὶ ἀλάκαιρη τὴν οἰκουμένη μὲ ὄση εὐκολία θὰ μοιράζανε ἓνα σακκὶ κούφια κάρυδια.

ΣΟΥ λένε λ.χ. Τοῦτο πρέπει νὰν τὸ κρατήσουμε μεις, τοῦτο νὰν τὸ δώσουμε στοὺς Βουργάρους, τοῦτο νὰ μᾶς χαρίσουν οἱ Σέρβοι, τοῦτο νὰ παραχωρήσουμε στὸ Μαυροβούνι. Πρέπει ἔτσι νὰ γίνει. Καὶ τοὺς ρωτᾷς : Γιατί πρέπει νὰ γίνει ἔτσι κι ὄχι ἄλλιως ; Καὶ σοῦ ἀπαντοῦν : Γιατί τέτια εἶναι ἡ συμφωνία μας μὲ τοὺς συμμάχους.

Ἡ συμφωνία μας ! Μὰ πού τὴ διαβάσατε μιὰ τέτικ συμφωνία ; Δημοσιεύτηκε κανένα ἐπίσημο χαρτί ; Δὲ σημαίνει. Ἀφοῦ ὑπάρχει συμμαχία. θὰ ὑπάρχει καὶ συμφωνία, κι ἀφοῦ θὰ ὑπάρχει συμφωνία, δὲν μπορεῖ παρὰ τέτια νάνα : ὅπως σὰς τὴ λέω ἐγώ.

Κ' ἔτσι ἀποστομώνεται. Ὁ Θεὸς πιά νὰ βάλει τὸ χέρι του καὶ νὰ μᾶς βουλώσει τὸ στόμα, ὅσο πού νὰ τελιώσει καὶ τὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης καὶ νὰ

σταματήσουμε πιά στὸ διπλωματικὸ κητήφορο πού ὄλοι μας ἀκράτητα πήραμε.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ νὰ μὴ σημαίνει μοναχὰ μεγάλωμα τῆς χώρας, μὰ καὶ μεγάλωμα τῆς ψυχῆς μας καὶ δυνάμωμα τοῦ μυαλοῦ μας καὶ ζωντάνια τῆς σκέψης μας. Μοναχὰ ἔτσι θὰ μεγαλώσει ἀληθινὰ τὸ ἔθνος μας καὶ θ' ἀντρεῖται ἡ Φυλὴ.

Κάθε μικρόψυχη καὶ μουχλιάρα καὶ σακατεμένη σκέψη πρέπει νὰ γκρεμιστεῖ στὸν Καιάδα καὶ νὰ δημιουργηθεῖ ὀλωσιόλου καινούρια ἡ μελλούμενη ζωὴ μας γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ περηφάνεια πὼς ἀληθινὰ μεγαλώσαμε.

Ἡ Φυλὴ μας μόνο σημάδια ζωντανίας ἔδειξε σὲ τοῦτο τὸν πόλεμο καὶ νὰ, πόσο θαματούργησε. Φανταστεῖτε τώρα τί παραδεισένιες μέρες μᾶς καρτεροῦνε ἂν τὰ σημάδια α' τὰ τῆς ζωντανίας, τοὺς σπόρους πῆς, τὰ καλλιεργήσουμε μὲ στοργὴ καὶ τὰ θανατίσουμε.

Οἱ πολεμικὲς ἐπιτυχίες μας ὄχι σταθμὸς γιὰ ραχάτεμα μὰ κεντρὶ γιὰ δουλιὰ σοβαρὴ πρέπει νὰ μᾶς χρησιμέψουνε.

ΑΠΟ μιὰ σοφὴ μελέτη πού δημοσίεψε ὁ ποιητῆς Παλαμᾶς στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τῆς «Νέας Ζωῆς» μὲ τὸν τίτλο «Τί ἔγινε γύρο σὲ μιὰ μετάφραση» παίρνουμε τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸ παραγράφκι :

«... Οἱ σοφοὶ ἐξεταστὲς τῆς Συγκριτικῆς μυθολογίας τῶν ἐθνῶν μᾶς μιλάνε γιὰ τὰ Ταμποῦ τῶν ἄγριων τῆς Πολυνησίας· εἶναι τὰ δέντρα, τὰ λιθάκια καὶ τὰ κάθε λογῆς ἀντικείμενα πού δὲν ἐπιτρέπεται νὰν τὰ γγίξεις· γιὰτὶ μόλις βάλῃς ἀπάνου τους χέρι, θὰ σ' εὔρη μεγάλη, ἀπὸ τὰ πνέματα τοῦ ἄλλου κόσμου, συφορά. Ταμποῦ ὑπάρχουνε πάντα καὶ παντοῦ. Σὲ μᾶς ὀλοένα ἀξαίνουν καὶ πληθαίνουν τὰ στοιχὰ τούτα. Ταμποῦ τὸ Βαγγέλιο· μὴν τὸ μεταφράζετε. Ταμποῦ ἡ καθαρεύουσα· μὴν τὴν ἐπιβουλεύετε. Ταμποῦ ὁ Ὅμηρος· μὴν τὸν πειράζετε. Ταμποῦ οἱ ἀρχαῖοι· μὴν τοὺς ξυπνάτε. Ταμποῦ ἡ δημοτικὴ· μὴν τὴ γράφετε. Ταμποῦ ἡ ποίηση, ἡ τέχνη, τὸ α' καὶ τὸ β' ἔργο, τὸ γ' καὶ τὸ δ' ἀριστοῦργημα· ταμποῦ τέλος πάντων καὶ ἡ Ἰριγένεια, ἃς εἶναι καὶ τοῦ Μορεᾶς : N' y touchez pas».

ΣΤΗΝ ἴδια μελέτη ὁ Παλαμᾶς βαπτίζει καὶ τὴ μιχτὴ γλώσσα καὶ τὴ λέει **Μασκαρεμένη καθα-**